

Asia: VN/24846/2023

Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoituksen käytön monivuotinen suunnitelma

Yleiset kysymykset

Onko suunnitelmassa ja sen linjauksissa tunnistettu olennaiset asiat?

Kiitämme mahdollisuudesta lausua valtion tutkimus- ja kehittämisrahoituksen käytön monivuotisesta suunnitelmasta.

Suunnitelma on kattava, mutta sosiaali- ja terveydenhuollon T&K potentiaali näkyy liian heikosti. Suunnitelman keskeinen heikkous on, että siinä on kokonaan sivuutettu ei-yliopistolliset hyvinvointialueet.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue on Suomen väkiluvultaan kolmanneksi suurin hyvinvointialue, joka vastaa noin 475 000 suomalaisen sosiaalihuollosta, perusterveydenhuollosta ja pelastustoiminnasta. Hyvinvointialue on sitoutunut TKI-toiminnassa valtakunnalliseen edelläkävijyyteen. Vuonna 2023 hyvinvointialueella käynnistettiin yli 100 uutta tutkimushanketta ja kehitys- sekä innovaatiotoiminta on käynnistynyt vakuuttavasti painopisteinään digitaaliset ratkaisut ja generatiivinen tekoäly. Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue tulee olemaan jatkossakin kansallisesti merkittävä tutkimusalusta ja kehitys- sekä innovaatiokumppani alueen yrityksille.

Suunnitelmassa on hyvin kirjattu tavoitteeksi, että Suomen TKI-järjestelmää kehitetään kokonaisvaltaisesti ja tasapainoisesti. Lisäksi on kirjattu, että valtion panostukset tuottavat laaja-alaisesti uutta tietoa ja korkean tason osaamista sekä innovaatioita ja ratkaisuja mm. sosiaalisiin ongelmiin. Kansallisesti on laajalti yhteisymmärrys, että sosiaali- ja terveydenhuollon panostusten painopistettä tulisi siirtää erikoissairaanhoidosta kohti perustason sosiaali- ja terveydenhuoltoa.

Edellä mainittujen seikkojen perusteella näemme siis erittäin ongelmallisena, että valtion tutkimus- ja kehittämisrahoituksen käytön monivuotisessa suunnitelmassa on toistuvasti rajattu T&K toiminta

ja -rahoitus koskemaan pelkästään yliopistollisia sairaaloita ylläpitäviä hyvinvointialueita, HUS yhtymää ja Helsingin kaupunkia.

Nyt esitetyllä rajanvedolla menetettäisi merkittävä määrä perusterveydenhuollon ja sosiaalihuollon tutkimus-, kehitys ja innovaatiopotentiaalia.

Miten suunnitelma vaikuttaa sektorinne ja/tai organisaationne toimintaan?

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella ei olisi suunnitelmien perusteella mahdollisuutta hakea Business Finlandin T&K rahoitusta. Tämä asettaa Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen eriarvoiseen asemaan suhteessa HUS:iin, Helsingin kaupunkiin, Pirkanmaan hyvinvointialueeseen, Pohjois-Savon hyvinvointialueeseen, Varsinais-Suomen hyvinvointialueeseen ja Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueeseen. Vaikka Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue on sitoutunut vahvistamaan omaa TKI-toimintaansa, on suunnitelman mukaisella rajauksella hyvin todennäköisesti TKI-toimintaa hidastavia ja heikentäviä vaikutuksia. Laajemmin rajaus ohjaa entisestään sosiaali- ja terveydenhuollon painopistettä kohti erikoissairaanhoidon, vaikka suunnan tulisi olla päinvastainen.

Huomiot suunnitelman linjauksiin

Yhteistyö on Suomen T&K-toiminnan vahvuus

Linjaus: Lisätään Business Finlandin rahoitusta kunnianhimoiseen, pitkäjänteiseen, tavoitteelliseen ja vaikuttavaan, yksityisen sektorin T&K-investointeja vivuttavaan yritysten, yliopistojen, tutkimuslaitosten, ammattikorkeakoulujen ja hyvinvointialueiden yliopistosairaaloiden yhteistyöhön T&K-toiminnassa.

Linjauksessa on rajattu Business Finlandin julkisen sektorin sote-organisaatioiden rahoitus koskemaan vain yliopistosairaloita. Suosittelemme poistamaan tämän haitallisen rajauksen ja muokkaamaan kirjausta muotoon: ...ammattikorkeakoulujen ja hyvinvointialueiden yhteistyöhön... Perustelut kattavasti aiemmissä kysymyksissä.

Yritysten kunnianhimoisen T&K-toiminnan lisääntyminen vauhdittaa talouskasvua

- Yritysten T&K-investoinnit kasvuun
- Uusia yrityksiä T&K-toimintaan

Ei lausuttavaa.

T&K-osaaminen lisääntyy ja T&K-osaajien määrä kasvaa julkisella ja yksityisellä sektorilla tuottavuuskasvun tueksi

- **Uutta tietoa tuottava T&K-toiminta**
- **Tutkijanurat vahvistuvat julkisella ja yksityisellä sektorilla**

Perustelu-osiossa on kirjattu, että ”yliopistosairaalat yhdistävät tieteellisen tutkimuksen käytännön diagnostiikka-, hoito- ja sosiaalityöhön, millä voi olla myös kaupallista potentiaalia.” Rajaus hyvinvointialueista pelkkiin yliopistosairaaloihin on tässä kohtaa tarpeeton. Kaikilla hyvinvointialueilla on kyky yhdistää tieteellinen tutkimus käytännön diagnostiikka-, hoito- ja sosiaalityöhön, millä on myös kaupallista potentiaalia. Laajempi lähestymistapa varmistaa myös, että erikoissairaanhoidon lisäksi tarjotaan soveltavan tutkimuksen alustoja myös perusterveydenhuollossa ja sosiaalihuollossa.

Korkeatasoiset tutkimus- ja teknologiainfrastruktuurit lisäävät Suomen houkuttelevuutta

- **Strategisia vahvuusaloja tukevat infrastruktuurit**
- **Suurteholaskennan kapasiteetin päivittäminen**

Ei lausuttavaa.

Kansainvälinen yhteistyö ja kansainvälisen T&K-rahoituksen hyödyntäminen lisääntyvät

- **EU:n T&K-yhteistyö**
- **Muu kansainvälinen T&K-yhteistyö**

Ei lausuttavaa.

T&K-toiminnan strategiset valinnat rakentavat Suomen tulevaisuuden menestystä

Ei lausuttavaa.

Huomiot muihin suunnitelman osioihin:

Mahdolliset huomiot suunnitelman seurantaan (luku 4)

-

Mahdolliset huomiot TKI-toimintaympäristön kehittämiseen (luku 5)

-

Ruuth Terhi

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue - Palvelutuotannon johtaja, Tutkimus, kehitys ja innovaatiot (TKI)-vastuualue Johan Sanmark, 23.5.2024 § 3.